

Jäsenvaltion oikeus - Liettua

Tämän sivun alkukielistä versiota [lt](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [bg](#) [es](#) [en](#) [fr](#) [hr](#) [pl](#).

Tällä sivulla on tietoa Liettuan oikeusjärjestelmästä ja Liettuan lainsäädännöstä.

Oikeuslähteet

Oikeudelliset säännökset esitetään ja säädetään virallisesti oikeuslähteissä.

Säädös on virallinen toimivaltaisen valtion toimielimen hyväksymä kirjallinen asiakirja, jossa esitetään ja selitetään oikeudellisia säännöksiä tai jossa ilmoitetaan, millä perusteella oikeudellisia säännöksiä sovelletaan tietyssä tapauksessa. Säädöksessä esitetyn oikeudellisen tiedon luonteesta riippuen kyseessä on jokin seuraavista:

1. **Lainsäädäntövälineet** – nämä ovat valtion toimielinten kirjallisia päätöksiä, joissa säädetään, muutetaan tai kumotaan valtion hyväksymiä yleisluonteisia sääntöjä, joita sovelletaan ennalta määrittelemättömään kohderyhmään. Lainsäädäntövälineet on jaettu kahteen ryhmään:
 1. **Lait** ovat säädöshierarkiassa ylimpänä. Ne hyväksytään Liettuan tasavallan parlamentissa [*Seimas*] tai kansanäänestyksellä. Niissä säädetään yleisiä oikeudellisia säännöksiä, joilla säännellään inhimillisen vuorovaikutuksen pääaloja ja joilla on ensisijainen lainvoima. Lakeja pidetään pääasiallisena oikeuslähteenä.
 2. **Hallinnolliset määräykset** ovat lain perusteella hyväksytyjä lainsäädäntövälineitä, joilla konkretisoidaan lakia ja varmistetaan sen täytäntöönpano. Hallinnolliset määräykset eivät saa olla ristiriidassa lakien kanssa. Hallinnollisia määräyksiä ovat
 1. parlamentin päätöslauselmat
 2. hallituksen päätöslauselmat
 3. ministeriöiden ohjeet ja määräykset
 4. paikallis- ja muiden viranomaisten päätöslauselmat ja päätökset
 5. muut vastaavat välineet.
2. **Tulkitsevien huomautusten** tarkoituksena on selkiyttää sovellettavien oikeudellisten säännösten merkitystä ja sisältöä. Nämä hyväksyy toimielin, jolla on valtuudet tulkita lakia.
3. **Yksittäisillä täytäntöönpanotoimilla** pannaan täytäntöön säädöksiin sisältyvät vaatimukset. Lainsäädäntövälineiden tapaan myös yksittäisillä täytäntöönpanotoimilla on oikeudellisia vaikutuksia. Niillä ei kuitenkaan ole samaa oikeuslähteen asemaa, koska niillä ei luoda yleisesti sovellettavia yleissääntöjä, vaan ne on määrittävän luonteensa mukaisesti osoitettu tietyille henkilöille tietyissä olosuhteissa. Ne ovat luonteeltaan kertakäyttöisiä siinä mielessä, että niitä ei voida soveltaa sen jälkeen, kun kyseinen sosiaalinen suhde (rekrytointi, irtisanominen, eläkkeen myöntäminen tms.) on päättynyt.

Muut oikeuslähteet

Lainsäädäntövälineiden lisäksi myös seuraavia pidetään primaarioikeuden lähteinä:

- **Yleisiä oikeusperiaatteita (vilpön mieli, tasapuolisuus, yksilön vastuu, kohtuullisuus)** pidetään kiinteänä osana Liettuan oikeusjärjestelmää niin lainsäädännön tulkinnan kuin oikeudellisten puutteiden korjaamisenkin kannalta. Lisäksi Liettuan tasavallan perustuslain 135 §:n 1 momentissa myös kansainvälisen oikeuden yleisesti tunnustettujen periaatteiden katsotaan olevan kiinteä osa Liettuan oikeusjärjestelmää, ja Liettuan tuomioistuimilla on näin ollen velvollisuus soveltaa niitä ja perustaa toimintansa niihin.

- **Oikeudelliset tavat** eli käyttäytymissäännöt, jotka ovat syntyneet yhteiskunnassa toistuvan ja pitkäaikaisen käytön tuloksena ja jotka valtio on vahvistanut. Liettuan tasavallan siviililaissa vahvistetaan oikeudellisten tapojen olevan suora oikeuslähde. Tapoja voidaan soveltaa, jos laissa säädetään tai sopimuksessa määrätään suoraan niiden soveltamisesta tai jos oikeudellinen sääntely on puutteellista. Tapoja, jotka ovat ristiriidassa yleisten oikeusperiaatteiden tai velvoittavien oikeudellisten säännösten kanssa, ei voida soveltaa.

Seuraavia pidetään sekundaarioikeuden lähteinä:

- **Ennakkopäätös** eli tietyssä asiassa annettu oikeuden päätös, jota saman tai alemman oikeusasteen tuomioistuimet käyttävät ohjenuorana käsitellessään vastaavia asioita. Ennakkopäätöksillä on Liettuan oikeusjärjestelmässä lähinnä neuvoa-antava luonne.
- **Oikeustiede.**

Normihierarkia

Säädösten hierarkkinen järjestys:

1. perustuslaki
2. perustuslailliset säädökset
3. ratifioidut sopimukset
4. lait
5. muut täytäntöönpanosäädökset (esimerkiksi presidentin, hallituksen ja perustuslakituomioistuimen antamat säädökset).

Institutionaalinen rakenne:

Liettuan parlamentti [*Seimas*] on ainoa toimielin, joka voi hyväksyä lakeja. Valtion muiden toimielinten hyväksymien säädösten on oltava Liettuan perustuslain ja muiden lakien mukaisia.

Muita lainsäädäntövälineitä voivat hyväksyä

- Liettuan parlamentti (päätöslauselmat)
- presidentti (asetukset)
- hallitus (päätöslauselmat)
- ministeriöt ja muut hallituksen elimet (määräykset)
- paikallisviranomaiset (päätökset, määräykset).

Oikeudelliset tietokannat

 [Liettuan säädöstietokannan](#) (*Lietuvos teisės aktų duomenų bazė*) omistaa ja sitä ylläpitää **Liettuan tasavallan parlamentti**.

Säädöstietokanta sisältää seuraavaa:

- annetut säädökset
- säädösluonnokset
- päätöslauselmat
- päätelmät
- muun tyyppiset lainsäädäntövälineet.

Tietokannan asiakirjat eivät ole virallisia eivätkä oikeudellisesti sitovia.

Tietokannassa voi tehdä hakuja sekä englanniksi että liettuaksi. Lainsäädäntöasiakirjan tyyppin voi valita avautuvasta pudotusvalikosta kohdassa "Type".

Lainsäädäntöä ja muita oikeudellisia asiakirjoja on saatavissa myös [Liettuan säädösrekisterissä](#) (*Lietuvos teisės aktų registras*). Sivustoa ylläpitää **rekisterikeskus** (*valstybės įmonė Registrų centras*), joka on valtionyhtiö, ja sitä valvoo **oikeusministeriö**. Rekisteriä ylläpitää 31. elokuuta 2013 lähtien Liettuan tasavallan parlamentin kanslia.

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

Kyllä, sekä Liettuan säädösrekisteriä että säädöstietokantaa voi käyttää **maksutta**.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 18/02/2019